

N°. 5.

Birmdeenâ 30. Janwar

1867.

Ceſchſemmes ſinnas.

No Kurſemmes. Laſſam Waſzu awiſes tab-das ſinnas, ta Kurſemmê no 777 pagasteem taggad effoht palikkuſchi tillai 526, jo 390 pagasti zaur to jauno ſabeedroſchanoſ effoht ſudduſchi; 387 pagasti palikkuſchi ſawâs wezzâs pehdâs. 296 pagasti paſchi labbâ prahtâ effoht ſabeedrojuſchees tohpâ un 94 us walduſchanas pawehleſchanu tilluſchi ſabeedroti. Saunee pagastu walduſcheeki wiſſur pehz likku-meem un pehz peederrigas ſahrtas tilluſchi iſwehleſti; tillai 4 pagasti, kam ta ſabeedroſchana nebjuſe pa prahtam, effoht leeguſchees ſawus preeſchneetus iſwehleht. Scheem pagasteem tabſ peederrigas ap-rinku teefas tohs preeſchneetus iſwehleſta tã, tã likku-mâs noſazzihts.

No Pehterburgas. Karta-ministeriums iſ-laidis jaunu pawehleſchanu pabr offizeeru apprezzeſchanoſ, ſas us to raugobt, lai tabdi offizeeri ne til daudj un bes labba opdohma laulibâ dohdahs. Paſchã deeneſtã buhdameem offizeereem til tad bribw apprezzees, ſad tee jau 23ſchu gaddu ſaſneeguſchi. Kad tabds offizeeris, ſas wehl naw 28 gaddus wezs, bet wezzaks pabr 23 gaddeem, grihb laulibâ eedoh-dohſees, tad winna preeſchneets (Scheff) winnam to warr wehleht til tad, ſad tam woi winna brubtei, jeb par abbeem tohpâ irr til daudj mantas, no ta teem ilgaddã wiſſmajal 250 rubli teef rentes. Schi manta warr buht mahjas, woi frohna naudas-papibri. Naudas papibri teef ſchahdeem jauneem pah-reem par labbu glabbati regimentes kaſſe un tad, ſad weens woi ohtris nomirſt, pehz likkumu ſpreedu-meem iſdohti tam, ſas paſſal palizzis, jeb arri tad, ſad 28 gaddus peedſihwojis, woi ſad no ſarra-dee-

neſta atſtabjahs. No deeneſta atſtabjuſcheem, jeb meera-laiſos apprezzeem offizeereem, ſad tee atkal deeneſtã eeſtabjahs un wehl naw 28 gaddus wezzi, waijag' tabda patt mantas padohma buht. Ap-prezzeem offizeereem til ta warka, tabſ ſaptala rentes ween brubleiht un til iſſti leelã waijadſibã warr teem ar diwiſiones kommandeera wehleſchanu no ſaptala iſmaksahſ tabdu ſumnu, ſas naw leelaka, tã weena gadda rentes.

Wehl no Pehterburgas. Sawã laiã jau tillam ſtabſtijuſchi pabr to leelo telegrafu, to pa ſemmes zettu taifa no Ciropas zaur Sibiriju zauri libds Ameriku. Schis darbs arween eet us preeſchu; to ſtrahda no muſſu puſſes zaur Sibiriju un no Amerikas atkal zitti ſtrahdneeki un meſteri ſtrahda-dami nahſ pretti. Pehz tabm pehdigahm ſinnahm, ſas telegrafa walduſchanai peefuhtitas, Kreemu ſtrahd-neeki jau effoht aiſtilluſchi libds Giſchingas pee Penſchinkas kraſta Dehotskas jubrã. Bes ta wehl telegrafa linijas teef wilktas no Irkutſkas us Ka-barowku un no Nikolajewſkas — pee Amura — us Dehotsku. Kad libds to weetu aiſnahſ, fur jubras ſchaurums Kamſchattu no Kreemu Amerikas ſchirr, tad to jubru iſmellehs un noſpreebihs, ſahdam tam labekam waijaga buht, to jubrã gremdehs. Wiſſ ſchis telegrafa labels buhſchoht no weena weeniga gabbala un newis tohpã likts no daudj gabbaleem, tã pee tabdeem labeleem mehds darricht. Wiſſ ſas labels buhſchoht libds 1000 jubras-juhdses gaſſes.

Ahrſemmes ſinnas.

No Franzijas. Franzuſchu Keiſeram, tã jau agral effam ſazzijuſchi, naw labbi pee duſſſas. — Tee jauſee gaddini pagahjuſchi, ſad Keiſers Napoleons

bij tas muskants gandrihs preeksch wiffas Giropas un ir paschi staltee Englandeeschi pehz winna stabules danzoja. Taggad winna farra-pulki Meksika nekahdu gohdu naw mantosjuschi, tee teef — us Amerikaneeschu gribbeschanu atpallat westi, — tur nu Franzuscheem jadanzo pehz Amerikaneeschu stabules. Alschihre stipri ween teem jastahw us wakti prett teem wezzeem waldineesteem un tahm muamedaneeschu tautahm, kas arween wehl tihko Franzuschu warru isnihzinah. — Bet ko nu wehl meklesum tif dauds winnu raises pa zittahm mallahm, irr jau deesgan pee winneem mahja. Laudis dauds weetäs brehz pehz darba un pehz maises, brehz, ka waldischana fwejchas darrifchanäs maifidamahs, sakrahj leelus paradus un t. pr. Sinnaas, ka waldischana tas ne-leekahs wis buht weena alga, woi laudis meerigi woi nemeerigi un tadeht ta steidsahs no sawas puffes darriht, ko spehj, — kad arr' tas wiss buhtu apsohlichanas ween. Da apsohlijuse sawu farra-spehlu pahrtasicht zittadi, itt ka ar to kahda leela laime walstei buhtu un to arri irr isdarrijuse ta, ka farra-spehls palizzis leelals. Ar to nu gan tandihm paluffu gribboht eerunnaht, ka isdewiga laika dohschootes us Wahzsemmi, us tahm semmehm, kas Prubscheem irr winn'puff' Mein uppes; jo, kad Prubschi pehrna gadda labba prahka tahs ne-effoht atdewuschi, tad tal schee ne-effoht wis apsohlijuschi, ka ar tahdu atraidischanu jau meerä palikschoh. Schi apsohlichanas ween jau lehtizigeem Franzuscheem eedohd zittas dohmas, ka tee wissu zittu aismirst, un sahlf atkal dohmaht us ahrpuffi. Keisers Napoleons sawus laudis labbi pasihst un tadeht zerre, ka schahdas sahles us kahdu laiziau nemeeru ahrsteschoh. Tad nu wehl schinni gadda Parihje buhs ta leela pasaules skunstes un prezzu-israhdischana, kas arri us kahdu laiziau darbu dohs, — un pa tam jau warr gabbitees atkal kas zits, — warrbuht Turkos kahda darrifchana. — Jau sinnam, ka Kihnas Koreas-falla arr' Franzuschi gan sawu missionaru affinis ar warru atreebuschi, bet zittu nekahdu atlibdinahschanu naw panahluschi. Taggad raksta no Kihnas, ka admiralis Noze daschas wehtras us juhraz isredsejis, pascha Kihna nonahzis, tur sawus no Koreescheem eewainotus farra-wihrus ahrstejoh. Buh-schoht gan wissus isahrsteht.

No Englandes. Englandeeschi wehl nekahda pilniga draudsiha nestahw ar Amerikaneescheem, tapahz, ka Amerikaneeschu brahlu-farra laika schee rahdijahs draugi buht Deenwidd'neekem, teem daschas farra-waijadsihas peewesdami un winnu laupitaju lugus sawas ohsta eelaisdami un aistahwedami — ko Amerikaneeschu wehl nekä lahga newarr aismirst. Tapehz arr' Amerikaneeschu neko pretti dauds netur-rejahs tahm Fehneeschu beedribahm, kas tur Amerika lassijahs lohpa. Tä tad, lai gan ihstens naids schahm abbahm semmehm sawa staryä naw, tomehr arri naw nekahda zeeta draudsiha, jo tee allaschin weens oh-

tram kahdu nedarbu pahrmett. Englande schinni laika neko ne-eebrohschinajahs ar rupjibu Amerikaneescheem atbildeht, to Fehneeschu deht, bibdamahs, ka tad Amerikaneeschu warretu or sawu spehzigu rohlu Fehnescheem palihga mestees. Taggad nu stahsta, ka Fehneeschu bailes effoht pawiffam pahrgahjuschas, tee no Ibru-semmes effoht pawiffam pasudduschi. To wahrdu „Fehneets“ Irlandeeschi tif tad wehl bruhlejoht, kad gribboht kahdu eenaidneeku islammaht. Amerikas falla, Kanada, arr' effoht kluffu, jo tur dauds winnu waddoni tikluschi fatwerti un noteesati us nahwi, bet pehz atkal apscheloti un eebahsti us 20 gaddeem zeetumä. Winnu ihstens galwineeks Stefens, ko wisszaur ismeklejuschi un ne-atradduschi, effoht pasuddis lä schihds pa Mikkekeem. Tadeht to Irlandeeschi paschi wehl lammajoh par bailigu bahbu, par tehwu-semmes nodeweju un par Englandes spijonu. Winna weetneeks generalis Gleeson arr' effoht nespehzigis padarrihts, jo tas 6 mehneschus ais stipras atflehgas brikwa kohrteli nodshwojis, effoht palaisis walka un tas tuhlin atkal aishghjis us Seemet-Ameriku. Tä schoreis awises stahsta, bet kas warr sinnaht, woi Fehneeschu kahdu reis atkal ne-atsihwofees un woi ar reisi fazeldamees, atkal trohlfni nesataifhs.

No Spanias. Tur jau laikam dumpis buhtu iszehlees, ja waldischana tohs wihrus, kas winnas prahtam pretti, pee laika nebuhtu zeetumä eebahsuse, woi zittur aishfuhijuse. Leelais padohmneeks jeb ministeris' Marwaez barra lä tif winnam patihf, ir patte kehneene newarr sawu wahrdu turreht, ko isdewuse bes sawa leela ministera sinnaas — lä jau winn'reis stahstijam. Dird, ka Amerika ta weeniga Kuba falla, kas Spaniai tur wehl irr, arri taisotees waldischana pretti zeltees un no Spanias pawiffam atahptees, us ko turrenes walstes Peru un Tschihle tai palihdseschoh.

No Turku walstes. Turki arween wehl tahdas paschas sinnaas daudsina, ka Randias-falla jau effoht meers, bet taggad jau pascha Konstantinopelä tahdas sinnaas netizjoht, jo laudis laikam wissur peenahluschi, ka tahs nekahda pateesiba naw. Kad taggad wehl naw meers, tad arr' nesinn, kad meeru panahls, jo ir Egiptes wize-kehniusch gribboht sawus farra-pulkus fauft no turrenes mahja, tadeht, ka neko newarr isdarriht un ka sultans pats nespehjoht teem lohni doht un tohs usturreht. Sinnaas, kas pah Ddeffu no Konstantinopelä nahluschas, stahsta, ka to Randeeschu tautu, ko saw Spakiotus, Turki nekä newarroht pahspeht, tee farrojoht arween pretti. Us Franzuschu pahrunnahschanu tas dumpis Libanus lalnos effoht mittejees un Karams, Turku prettineeks, eeschoh pee Franzuscheem dsihwoht Alschihre. Runnajoht pa wissu Turku walsti, ka waldischana prahfischoh nodohschanas par trim gaddeem us preekschu. Smirna, Solonika un zittas juhraz-pilssehtäs effoht nemeers stary Turkeem un schee tapat lä fristitee lib-

belejotees. Stabsta arr', ka griibohht Kandias-falla zelt kristigu gubernatoru — lai til kristitee palittu meerâ, bet kas tad tabdas soblischanas wairs tizz? Tâpat arr' falla, ka Greeki griibohht, lai sultans Kandias-fallu attaischoht pee Greeku walsts klagt — to gan netil negriibehs darriht. Tessaliâ un eefsch Epirus Turku komandants wehlejotees, lai sultans winnam par palihgu dohdohht wismasak desmit bataljonus saldatu, bet fur lai sultans tohs nemm? Tâ nu nemeers tur wehl nemaš naw masaks un sinnam, ka Turki kristitus nu jo wairak eenihd un waija un kad gandrihs wiffur zittur Turku walsti muamedaneefchu irr wairak ne kâ kristitu, tad kristiteem gan bailes, ka Turki ne-eefahl winnus plehst un kaut. Preefsch isphostiteem kristiteem laudihm neween Giropâ, bet arri Amerikâ mihlestibas dahwanas salaffohht un Amerikaneefchi arr' suhtijufchi fuggus, kristitohs no Turku pohsta meetahm glabt. Lai nu gan redsams, ka sultanam pascham spehta naw nemeerigohs ar warru peespeest, tomehr Franzuschi, Ghistreiki un Englandscheefchi runna, ka sultanam isdohschotees. Kad schahm walstehm weenai woi ohtrai tahda warra buhtu, Turku walsti few peedallihht, tad gan tâ nerunnatu wis.

No Japanas raksta, ka Japanas jaunam laizigam waldineekam Taitunam effohht karschs ar to warreno Rogates firštu. Lihds schim ne weens nedš ohtris ne-effohht bijis uswarretajš un tadeht us kahdu laiku effohht meeru mettufchi. Netizz wis, ka tas meers ilgi pastahwefoht, jo rahdotees, ka drihs attal pluhfchotees. Tâ tad Japana tâpat ka Kihna taggad irr ihsti dumpineeku semmes un zittadi jau arr' newarr buht, tapehž, ka to ihsto meera-leelungu nepassihst.

No Nihgas. Zaur to leelu fallu un warrenu sneegu winnâ neddetâ neween ahrsemmes, bet arri pee mums daschas kawefchanas notikufchas us dselu-zekkeem. Tâpat Nihgas-Dinaburgas dselu-zekka reifas newarrejuschas rittigâ lailâ notikt gallâ, fur tahm jafabeedrojahs ar zittahm rindahm, kas gahja us Pehterburgu woi us ahrsemmi. Daschâ weetâ dšitka sneega deht maschinahm bij ja-apstahjabs un zaur to aisklawejahs neween reisneeki, bet arri grahmatu-postes.

Schinni 1867tâ gaddâ muhsu kaimineem Iggau-neem buhs leeli peeminnaas-fwehtli swinnami, jo paliks 50 gaddi, kamehr ta dsimtbuhfchana Iggau-nussemme nozelta. Mahlofchâ 1868tâ gaddâ buhs Kursemneekem ta reifa un 1869tâ gaddâ mums Widsemneekem. Muhsu wahž awises to peeminu un ar ihseem wahrdeem isstahsta, kâ tas brihwlaischanas darbs cesahzees un kâ isdarrihts.

No Nihgas. Mahjas weefis jau lassitajeem nefo neslehpj, ja kaut fur kas webrâ leekams noteef, tadeht lassitaji to gan wehl peeminnehs, ka winsch reis stabstija arr' par lohpu aistahwefchanas

beedribu, kas preefsch feschdeem gaddeem tē Nihgâ zehlahs un tappe gruntefa. Schogadd', tai 21mâ Janwar, wakkarâ schi beedriba sawus gadda fwehtlus masas gildes kofschâ sähle fwehtija. Bija gan labš pulks beedru sapulzejuschees, tomehr ta flitta laika pehž, kahds tai wakkarâ bija, kâ arri zittu kawektu deht, dauds beedri wehl truhfte. Kad preefsch-neeki un beedri bij sanakufchi, tad wiffi sehdahs pee galda, un zeenigs presidenta kungs, Collegienrahts Ekers, pazehlees, un weefus ar mihligeem un spehzigem wahrdeem apfweizinaja; tad baudija katris pehž sawas patilfchanas wakkarinas. Turpat pee galda fehfoht un muhstam spehlejoht wiffi kohpâ nodseedaja ischetras jaukas dseefmas, kurras presidenta kungs preefsch schahs gohda-deenas bij isdohmajis un drikkeht lizzis. Ar to pirmu Nihgas dšihwi apdseedaja, fur pehž tam augstam Kungam un Keiseram weffelibas usdsehre. Tad dseedaja ohtru dseefmu, kurra usrahdihts, ka jau pats Deems paschâ pasaules eefahkumâ lohpu aistahwefchanu effohht gruntejis, fur pehž tam tad paschâ beedribai weffelibas usdsehre. Tad nahze trescha dseefmina, kas feemischlahm par gohdu bij farakstita un fur arri tahm weffelibas usdsehre. Pehž tam dseedaja wehl to zettortu dseefmu, kas us to bij dibbinata, jo probjam kohpâ wiffi weenprahstigi un bes apnilfchanas par lohpu aistahwefchanu gahdaht. Pehž tam tad wiffi Deewam patildami preezigi zehlahs no galda un lihds wehlam wakkaram islustejahs ar danzi, fur katris ar sawu mihstaku kohpâ buhdams deenas geuhstibas un raises aismirfe. Tai 22trâ Janwar attal turpat masas gildes namnâ pulsten 12, beedribas preefschneeki sapulzejahs, fur bij anakufchi tee deenestneeki, kurreem schoreis par uszihstigu kalposchanu un lohpu kohpochanu gohda-sihmes un gohda-massu isdallija. Scho gohda-tauschu wahrduš tē nu lassitajeem sinnamus dararam. Barbara Andrejewa Pizedsch, dsimmusi Kursemme, kurra no weetas 20 gaddus Saksilaukâ pee dahrsneeka Schreiberâ kunga uszihstigi deenejusti un feschischli lohpus ar mihlestibu un bes apnilfchanas kohpust. Katrihne Hedwig Michelfohn, dsimmusi Poresch, kurra 58 gaddus pee zeen. mahzitaja Berent Suntaschōs ustizzigi un uszihstigi deenejusti. Zahn Ballob, Mas-Straupe dsimmis, taggad tē Nihgâ pee Kasal kunga deen. Schis wihrs fewischli zaur to gohdu pelnijis, ka firgus ustizzigi un ar mihlestibu kohpis. Kad til labb' no beedreem, kâ arri no feschineekem labš pulzinsch us scho gohda-parahdischanu bija sanakufchi, tad schohs trihs nofehdirinaja us sehufrehfleem, kurreem gohda-krohnis bija peesprausts klagt. Nu nahze pats presidenta kungs, pehž firnigas luhfchanas lassija tohs wahrduš preefschâ, kurri lassami 5. Mohsus grahmatâ, 1., 2., 3., 4. un 7. perschâ. Tē winsch nu ar bedfgeem wahrdeem nehmahs isstaidroht, kahdâ wihse schee wahrdi sanakohht kohpâ ar pascheem Deewa fwehteem hausteem. Ka schim Mohsus liffumam ta patte apfoblischana peelitta,

kas, zeltortâ haufli labbeem behrneem irr sohilita. Tas pehdigi usrahbija to swehtibu, kas teem gaidama, kas scho swehtu Deewa liffumu turr. Beidse tab ar to mahzibu: ka zilweks, kas prett lohpeem un putneem neschehligu firdi rahda, arri prett zilwekeem effoht neschehligs un ka krimminal-teefas fleplawus ismelledamas, skaidri effoht atradduschas, ka schee grehzi-neeki jaw behrnu deenâs ar to effoht apgrehlojuschees, Deewa raddijumus sew par lusti mohzidami. Tad nahze sekretera lungs Lemke preekschâ, kurfchs beedribas protokoli un beedribas liffumus preekschâ lassija, kurri schat gaddâ no augstas waldischanas apstiprinati. Kad schis lungs sawu darbu bija beidsis, tad presidents katru apdahwinaja ar naudu un zittahm dahwanahm, kas tam no schehligahm firdihm bija peefubtitas, un sekretehr-lungs katram sudraba gohda-sihmi ar banti pee fruhst peespraude. Tad zeen. Jahna draubses jaunakais mahzitajs Müller, kurrâ mas ween laika wairs bij, tadeht, ka us Deewa kalposchanu basnizâ bija jasteidsahs, ar ihseem wahrdeem apgohdinatus pamahzija, ka lai nu jo prohjam jo uszichtigati paleekoht un lai nepaleekoht kuhtri un lepni, dohmadami ka nu jaw deesgan effoht darrijuschî. Pehz tam Kreemu preesteris to apdahwinatu deenestneezi, kurrâ Kreemu tizziba, Kreemu wasslodâ pamahzija, un tâ tad schis gohda-darbs beidsahs. Lai Deems tas lungs scho beedribu jo prohjam swehti un usturr, un palibds tai tâ wairotees un peeangt, ka ta spehtu arri us preekschu jo wairaf ustizzigus deenestneekus eepreezinahst un apdahwinahst!

Beedribas beedris.

No Englandes. Englandeeshi sawu leelu fallu un autstumu jau pahrzeetuschi. Tahda falla, fâ pee winneem bijuse, pee mums sinnams, par nekahdu fallu netiltu rehkinata, jo wiannu 25 grabdi naw nefas dauds wairaf pah muhsu 3 grabdeem — tapehz, ka wiann pehz sawada mehra rehkina. Us reis winneem atnahzis filtais laiks, sneegs nokuffis un zaur baggatu leetu leeli pluhdi usnahlfuschî. Zorkschihres grabfa walsts jau effoht tahdâ weetâ, kur ikreis pluhdi pirmee gaddahs un tur nu taggad tee leeliskam effoht usbrulkuschî. Wiffur uhdens ween redsams un kohli fâ arri puss nopohstiti jumti ween wirspuff uhdena redsami, parahdidami to weetu, kur zilweku dsihwookti, bet taggad atstahiti. Preeksch dselsuzetta gan effoht augsti dambji, bet ir tur pa pehdû uhdens bijis wirsâ. Skahdi, fo schee pluhdi padarrijuschî, wehl newarroht wis isdibbinaht, bet leela buhschoht deesgan un dauds, dauds zilweki bes darba un bes pelnas.

Kâ taggad Seemet-Amerikas sabeedrotahm brihw-walstim flahjahs.

Seemet-Amerikaneeshi irr trihs kahrtigs waldischanas spehls: 1) Kongressis, kas liffumus dohd. 2) Presidents, kas irr tas liffumu isdarritajs. 3) Wirsbeedribas teefa, pee kurras

peederr 3 lohzehti, fo presidents ezeht un kas schinni gohda-weetâ paleek kamehr wianni dsihwo.

Presidents Deenwidd'neekseem, kongressis Seemetneekseem par draugu un aisstahwetaju. Tad nu sinnams leels nemeers iszehlees starp presidenta un starp kongressa. Presidentam isdeweess wirsbeedribas teefu us sawu puffi dabbuht un winsch nu dauds drohschaks palizzis nemas nebihstahs un neklaunahs Seemetneekseem sohbus rahdihst un Deenwidd'neekus us wiffadu wihsî aisstahweht.

Deht ta presidents un kongressis wisswairaf un wissnitnaf' sribdejahs, woi atrittuschus Deenwidd'neekus tapat buhschoht usnemt beedribâ, jeb woi winneem papreeksch ja-apnemmahs ihpaschas noliktas apsohlishchanas peepildihst. Bet Deenwidd'neeki bes kahdahm apnemfchanahm un apsohlishchanahm beedribai grihb peemestees. Un ar to wehl nau meerâ buhdami Deenwidd'neeki ar to darbojahs wehrdsibas nozelschanu kaweht un wilzinaht. Presidents Dschonsons tohs arri schinni leetâ aisstahw un labprahst kauj, ka teem brihwlaisteem nehgereem wiffada netaisniba un wiffads warras-darbs teek padarrihts. Deenwidd'neeku walstis karea-teefas eezeltas, kas nehgerus lai aisstahw. Kad nu karea-teefas ar Deenwidd'neeku teefahm sadurrahs, tad Dschonsons arween aisstahw Deenwidd'neeku teefas, lai tahs arri nehgereem kassinn zil leelu netaisnibu padarra.

Par prohwi: Karolinas walsts pee presidenta apfuhdseja generali Sillesu, Karolinas karea-teefas preekschsehdetaju, par to, ka kuhleenu strahpi nozehlis. Presidents spreeda, ka generalam ne-effoht japallausa un ka nehgerus warroht atkal kult. Un nu Karolinas walsti nehgeri trakfal' teek kultu un misoti nekâ agraf'. Un Karolineeshi, Deenwidd'neekseem, pee tahdas kulshanas ihpats mehrkis. Wianni bihstahs, ka beidschoht nehgereem taf tilfschoht pakauts lihds spreest pee walsts isdarritschanahm un pee waldischanas un liffumu zelschanas. Bet Amerika tahds liffums: kas kuhleenus dabbujis, tas sawu gohdu paspehlejis un tas wairs nedrihtst lihds spreest, kur zitti gohda-wihri sawu spreedumu un sawu padohimu peeleeht flahst. Jo tad wianni nehgerus kuls, jo wairaf nehgeru pee pilnas brihwestibas, prohti pee lihds spreeschanas newarr tilt. Gudri wianni gan deesgan schee wehrgu dihditaji. Wiffi preeki winneem tâ fâ isahrditi, ja nehgerus wairs newarr kult. Ta kulshana un dihdishana, ta winneem tas ihstais dsihwes-preeks. Un Dschonsons tohs aisstahw.

Un wehl: Dschonsons weenu liffumu apstiprinajis, ka nehgerus warroht pasuddinaht, „lai us noliktu laiku paleek par wehrgeem.“ Ko nu Deenwidd'neeki darra? Wianni pasuddina nehgerus par katru neeku un dauds reishahm arri gluschî bes kaut kahdas wainas, lai us noliktu laiku paleek par wehrgeem.

Lihds schim Dschonsons Deenwidd'neekseem mas ween warreja palibdeht deht tahm karea-teefahm, kas Deenwidd'neeku walstis nabbaga nehgerus aif-

stahweja un kurreas kongressis nelikka aistift. Bet nu wirsbeedribas teefa spreedusi, ka kurrea-teefas tabdâs walstis ween drihftoht buht, kur flaidris karschs un dumpis plohfotees. Kurrea-teefas nabbaga nehgerus nu wairs newarr aisstahweht un nehgeru mohzitaji ar winneem nu pehz patilfchanas warr strahdaht.

Tâ tad nu kongressam divi eenaidneeki pretti turrabs: presidents Dschonsons un wirsbeedribas teefa. Tomehr jazerre un arri jatizz, ka kongressis uswahrehs un to panahks, ka Deenwidd'neeku walstis agral beedribâ netiks usnemas, pirms stipru apgalwofchanu buhs demuschas, ka saweem nehgereem pilnigu brihwestibu demuschas. Tâpat jatizz, ka beidsiht nehgereem arri libdsspreeschanas spehku un gohdu dohs. Warrmaki gan kahdu laiku warr wirsrohku patureht, bet beidsiht tal arween tai taisnibai japaleek par uswahretaju, par leezibu, ka Tas, kas pahm mums walda, pats irr weens Deems, kas taifnibu mihto un warmakus eenihst.

Zekineeks un fainneeks.

Zekineeks kahdâ pagahjuscha ruddens-walkarâ zellmallâ redjedams labbi apfohptas semneeku mahjas, dohma pats pee sewis: ja ween tē warretu nahts-mahju dabbuht, tad labpraht tablaki wairs neeetu. Tâ dohmadams eet no leelzetta pa ar kohkeem apdehstitu zellu mahjâs, kur tuhlin eerauga kahdu wihru, ar to tâ farunnajahs:

Zekineeks. Labbwalkar draugs! woi fainneeks irr mahjâs?

Saimneeks. Paldees! es pats schahs mahjas fainneeks esmu.

Zek. Tas pareisi gaddijees, ka' ar mahjas fainneeku fatikkohs. Woi drihftu luhgtees pee Jums nahts-mahju?

Saimn. Nahts-mahja preefch zekineekeem irr wissu zellu frohgôs tâ, kâ katris grihb; tē mahjâs wiss naw atrohdam, kas zekineekeem waijadfigs, un —

Zek. Un, kas tad par un?

Saimn. Un no labprahtibas ween dohmajohht nedrihft zekineeku usnemt, jafinn woi winsch irr us-tizzams, jeb kahds blehdis.

Zek. To Jums gan waijag sinnahht, bet tas naw us peeres rakstihst, kas katris irr, tillai passe rahda, kahdas kahrtas un zil wezs.

Saimn. Kad arr' us peeres buhtu rakstihst, kahds katris irr, tad arr' es nepasihstu, jo ne-esmu rakstihst mahjijees; tillai drihketus rakstus prohtu lassihst.

Zek. Mihkais fainneeks! negudrojeet taggad neko zittu, bet klaufet, to Jums luhdsu: woi warrefschu pee Jums nahts-mahju dabbuht?

Saimn. Zuhfu walloda man patihkama un warrbuht — ja Zuhfu dshwes-kahrtâ pataus — paliksim arr' paschi wairaf pasihstami; nahzeet istabâ,

nolezeet sawu zetta-kulli un nemfeet par labbu nahts-mahju kahda nu buhs, kad dehls no muischas atnahks, tad winnam sawu passi warrefseet rahdiht.

Zek. Zuhfu dehls laikam stobla bijis?

Saimn. Ja kâ tad, bija gan libd schai pawassarai, bet nu paliks mahjâs, jo mahjâs darbi un waldischana arri jamahjahs.

Zek. Tas man preeks dsirdeht, ka Zuhf sawam dehlam stoblas-mahzibu gahdajusch, dohdeet arri darbu, kur stoblas-mahzibu ihsti warr bruhkeht, jo faprattiga mahjâs-waldischana irr wissu kahrtu dshwofchanas pamats.

Saimn. Tâ jau gan tee mahzitee fakka, un no teem arri es zil nu warredams noklaufohs un no-flattohs ar tahdu grihbefchanu: kaut jel muhsu behrni to labbumu zaur stoblahm panahktu, to zittas mahzitas tautas jau bruhkejoht wissas dshwes-kahrtâs, ir pat pee semmes-kohpschanas.

Zek. Teescham tas laiks nahks ir Latweescheem, kur tee warrehs zittu mahzitu tautu pullâ stahtees, ja tee ween to ihsto gudribu, to Deewa-bijaschanu, wissahm mahzibahm un sinnaschanahm par grunti lils, tad us tahs dibbinadamees buhs faprattigi tâ ee-augt tai gohdâ, us to taggad no waldischanas teel wadditi. Stahstischu weenu sinnu, kas man kohi patikka no kahda Westeneescha dsirdeht, to winsch ne ilgi tâ stahstija: „Westenes muischâ schorudden' kahdâ fwehtdeenâ pehz beigteem Deewa-wahrdeem zeen. mahzitajs Stoll, zeen. leelskungs H. v. Brümmer libd ar leelu kauschu pullu eefwehtija jaunnu walstis-teefas mahju. Schai eefwehtischana mahzitajs jauki isstahstija, ka Latweeschi effohht no pat pirms Brehmes lohpmannu atnahkschanas 1158tâ gaddâ libd schim itt kâ behrnu kahrtâ audseti un t. pr., bet ka nu Latweeschi no wissu-augstas waldischanas teekohht kâ ihsti mantineeki eezelti paschi par fewi waldiht pehz teem likkumeem, kas taggad Latweescheem dohti. Zeen. leelskungs libd ar sawu wezzalo dehlu, to Ribgas general-gubernatora adjutant, par wissu eefwehtischanas-laiku klahht bija, kur tad pehz beigtas eefwehtischanas leelskungs tai eefwehtitai mahjai par paleekamu mantu Bihbeli schinkoija ar to firnigu wehleschanohs: lai pehz Bihbeles un likkuma schai mahjâ wissas darrischanas tittu wadditas, tâ, kâ Deewa gohds un zilweku labklahschana jo wairaf wairumâ retu arri zaur schahs teefas-mahjâs isdarrischanam.“

Saimn. Tas jauki dsirdeht, kur tâ teel us labklahschanu waddihts; par to waijadseja awises, ih-paschi Mahjas weesi, eelikt pilnigas sinnas zitteem par usstubbinafchanu jeb apdohmaschanu, lai sinnatu, kâ Westeneeschi ar leelkundu beedrojuschees, kâ winni wissu darbu waddijusch un kâ winneem wiss aprehkins palizzis. Mums arri walstis-teefas mahju dohma buhweht, bet kâ to eefahks un darris, to nesinnu.

Zek. Ar to sinnu dohfschanu awises irr dascha-

sad wainas; zitti nerastta tapeh; ka tahda sinna, kas daudseem sinnama, effoht par prostu; jo kad lo ihsti derrigu no sewis ween newarroht rakstibt, tad labbat nemas nerasttoht; zitti — un to irr leelata datta — nemas nedohma lo rakstibt, ned; lo rakstitu lassibt, tee, Deewam schehl, kad ween eespeh; naudu un laifu dabbuht, wahrgst frohgös, paschi sewi pohstidami un frohdsineekus lohpdami.

Saimn. Zums taisniba; to redsu pee sawa dehla; labpraht gan lassa un waino zittus rakstus awisës, bet pats nelo negribb rakstibt. Zuhfu stahstischana man ihsti patikkuse, tapeh; drihstu Zuh; luhgt peh; gohda-fahrtas un tad ehdisim waffarinas.

Zef. Pateischana par Zuhfu laipnibu! esmu Latweets täpat kà Zuh; dshwoju par palihgu waf-fara pee ptawu pluddinatata meistera, us seemu faderreju malkas sahgeschanu pee N. muischas leel-funga.

Saimn. Tä! tad Zuh; effat man mas passih-stamu darbu strahdneeks; fakteet, kas ta irr par ptawu pluddinaschanu, un woi sahgeta malka irr labbala ne kà zirista?

Zef. Ptawu pluddinaschana irr diwejada: stunstiga un prosta. Ja stunstigu ptawu pluddinaschanu gribbeet redseet, tad noeita us Behswaini un Patel muischu, tur redseet, kà teizamais meisters Lenz kungs faufas neaugligas ptawas — arri purvus — flapjas un augligas kà stunstigi eerikteis, ka zil flapjas jeb faufas gribb, til ar uhdeni warr appluddinacht. Un tapeh; ka uhdens no tablenes un par kalneem zittas ptawas laischams, tad waijaga stunstigi noswehrt uhdens un ptawu augstumu; tahda appluddinaschana atmalka darbu baggati. Prostu appluddinaschanu warr ikkatriis darriht kà: fur pa ptawu jeb garr ptawu uhdens pa weenu weetu ween aistekk, tur waijaga ar maseem grabwischeem uhdeni uslaist us faufas, faknainas un kuhlainas weetas ptawas. Sinnam; tur, fur masös grabwischos no leela uhdeni gribb eelaist, waijaga tahda weeta uhdeni aisdambeht, ka labbi us neaugligahm weetahm warr uslaist; pawaffaras un ruddenös derr wisshlab-baki, jo tad sahli nenominu un grabwju semmes warr us tihroma west; arri sahles augschanas laika, kad ween uhdens dabbujams, derr appluddinaschana; bet lohpus pluddinatäs ptawas irr par leelu flahdi wirju laist. Kas ar pluddinaschanu ptawas labbo, fanemm dimfahrtigu labbumu. Kà ar ar grabweem flapjas ptawas fuffinamas, to ikkatriis sinn.

Saimn. Saprohtams, labbums irr teescham, bet kas mums waku dewa lihds schim us to doh-macht? Es nu palikschu us rentes, tad luhfoschu ar' sawas ptawas pluddinacht; — bet kà tad ar to malkas sahgeschanu irr?

Zef. Kohlu ar zirwi nozehr, tad ar sehlehrs-sahgi 6 pehdu garrös gabbalös sagreesch un nekalditu 6 pehdu kwadrat-affis saleek; par tahdas affs sahgeschanu un salikschanu malka 65 kap. sudr,

waijadfiga laika malka täpat bluklös tikschocht muischa westa, ar ihpaschi us tam eeriktetu malkas sahgi til garrös gabbalös, kà waijaga, sagreessta un tad ar tahdu skaldamu maschini, kà M. Braunschweig mah-zitaja grahmatina „Draugs un beedris latram derri-gam darbam“ redsama, skaldita.

Saimn. Kahds tad tas labbums kà par jaunu mohdi malku mescha sahgeht bluklös un peh; gab-balös ar maschini skaldibt? malka taf paleek malka.

Zef. Labbums buhs gan: tahdas affs salikschana malka til, kà jau teizu, ka eeweschana tiks peh; tah-luma malkata. Ja pehdu garrös gabbalös malka teel sahgeta un ar maschini skaldita, tad no weenas kwadrat-affs blukku malkas tiks wismasal 7 affis weenu pehdu garras malkas; bet kad ar zirwi tublin gattawa malka teel zirista, zil tad skaldas ween malka neteek istaifita mescha un zil nemassahs tahda zir-schana un weschana? To aprehkinaschanu, lo malkas sahgis un skaldama maschine malka un zil no blukku malkas zilweks par deenu warrehs gattawas taisibt, es no leelunga dabbuschu, tad sinnasim, kahds labbums buhs kà malku eegahdaht. Bet to Zums fallu, taggad, fur meschi eet masuma, waija-dsehs ar malku taupigaki dshwoht un pee tam palihdsehs prahtiga malkas sagahschana un bruhleschana.

Saimn. Red; kahdi laiki teel peedshwoti! Badohmi un atkal padohmi zekahs us daschadu wihs; laikam zittös widdös zilweki tahdu smalku malkas bruhleschana no truhluma speesti aprehkinajuschi. Man eekriht prahta, ka tais gaddös, kad Bruhschu semneeki nahza pee muhsu leelungeem par strahdnee-keem, tad Bruhchi nahdami preezajahs, ka te effoht dauds un labbi meschi, jo nu schee warreschoht to labbumu no kohkeem nemt, lo Bruhchi jau senn muhsu semme flawejoht, kà: te muhsu semme augoht tahdi kohki meschos, fur no weenas paschas kohlu fortes*) taisoht: wihsu, swezges, kurpes, zittas stipas dahrgas kohlu leetas un taf effoht til dauds, ka dauds malka dedsinoht.

Zef. Tä preezadamees un arri zittu nepelnitu labbumu zerredami, daschi Bruhschu skinki pee muhsu leelungeem gan eeslawejahs par leeleem darba gah-sejeem; bet kad nu sawu wehribu darbös sahje rah-dibt, tad bij redsams, ka gan leela flawa, bet mas wehribas. To pats redseju muischa, kà Bruhchi pa sawu mohdi usturrejahs kà: rihta lihds pullsten 5—6 gulleja, 7nös dsehra koffiju, daschureis no tahda uhdens wahritu, lo mehs ar reebahm usflattijam. Kad nu pee darba gahja sawas kohla tuppelës klee-peredami, tad pee latra darba bij sawa mohde, sawadi eerohschu un kà strahdaja, kà darbös winneem

*) See irr behri, turra fullas wihsa weeta flawetas, flali par swezgeh un behru malka par tuppelchm un zittahm leetahm un arri malka par derrigu mehs ar labpatikschanu gan bruhlesam, bet kad mehs sawus behrius kà daudsfahrtigi bruhlesim bes aistauptschanas, tad warr buht, ka muhsu pehznahami kà par behrjeem schelofees, kà Bruhchi irr preezajahses.

stihwi pretti turrejabs. Leelklungs redsedams to starpibu starp Prubsi un muhsu strahdneeku, — darba winneschanu ustizzeja muhsu strahdneekem un Prubschus pagohdaja ar attestati.

Saimn. Lai nu schoreij peeteef, eesim meegâ atspirgtees; bet us preefschu gabdasim arween fatiltees un par wissu, kas wehrâ leelams gaddisees, aprun-nasimees.

Bel. Ar labbu nakti! lai tâ paleef. W.

Dronga padohms.

Zaur ko noteef nelaimes wissuwairaf pee laudihm us semmehm?

Atbilde. Zaur kauschu neprachtibu, palaidibu un ugguns-grehkeem.

Zaur ko warr no tahdahm nelaimehm isglabhtees?

Atbilde. Ar kauschu apgaismoschanu zaur skoh-las mahzibahm, ar labbu waldischanu un ar labbeem eerohtscheem jeb ugguns-maschinahm preefsch ugguns-dsehfschanas.

Skohlas mums jau rohdahs zitt' paffat zittas, labba waldischana arr' netruhst, bet kur irr derrigas maschinas preefsch ugguns-dsehfschanas?

Atbilde. Nihgâ, J. Redlich funga gruntigâ Englischu magashnâ teef turretas un pahrdohstas tahdas, no augsta Keisera waldischanas apstiprinatas un ar selta gohda-sihmi puschlotas uhdens-maschinas jeb ugguns-sprizzes, ko taifijis tas fabrikants L. Andre.

Schahs maschinas irr tahdas:

Weena uhdens-maschina jeb sprizze preefsch pils-sehtahm un leelahm muischahm; pee schahdas maschinas wajaga 6 strahdneeku, ta mett uhdeni 80 pehdas gaisâ un maksâ 400 rubtus.

Dhtra tahda uhdens-maschine jeb sprizze ar 4 wih-reem strahdojama, mett uhdeni 60 pehdas augsti un maksâ 250 rubtus.

Trescha masa uhdens-maschina, kas lohti weegla un preefsch-weena pascha strahdneeka eerikteta; ta mett uhdeni 50 pehdas augsti un maksâ tiffai 55 rubtus. Schi wissuwairaf preefsch semneeku mah-jahm eerikteta tadeht, ka ikweens puschlihdj turrigs fainneeks weenu tahdu maschini warr eemantohht. Wianna irr lohti geldiga, kad ugguns-grehks iszeflahs mahjâs, rijâs, klehtis un laidarôs. Tahdu warr turreht paschobbelê, kad zittur naw ruhmes un lai gan maksâ 55 rubtus, tomehr behdu stundâ iffatris buhs preezigs, kad ar to warrehs no pohsta leefmahm isglabht sawu ar grehsteem siveedreem sakrahtu labbumu.

x.

Drangs un beedris.

Lihds schim par saweem mehneschrafsteem ar wahrdu „Drangs un beedris“ lihds ar peelikumu behrneem par labbu ar wahrdu „Behrnu Pastineeks“ usdohschanas esnu peenehmis us puschgaddu lihds scha gadda Surgeem. Taggad peenemischu usdohschanas tiffai us wesselu gaddu lihds Surgeem 1868tâ

gaddâ un islaidischu katru mehneschu weenu grab-matu. Kas panemm

1 exemplaru, tam jamaksa 2 rubt.

3 exemplares, " " 5 "

6 " " " 9 "

10 " " " 14 "

13 " " " 18 "

25 " " " 25 "

Luhdsu, lai nehmeji sfaidri un smalki mannim usdohd sawus wahrdu un uswahrdu, kirspeeli, muischu, mahju, dsihwes-weetu (jeb pilssehtâs eelu un namma nummeru) un arri to pasti, pa ko japeescht.

Mannôs mehneschrafstôs irr eefschâ sinnas un stabsti par wissadahm sinnaschanahm un sapraschanahm, par semmes-kohpschanu, par meschu- un dahrsu-kohpschanu, par semmehm un tautahm, par semmes-mehroschanu, par skohlahm un maschinahm, par chemiju un fisiku, par wezzeem laifeem un zittahm leetahm un labbas bildes arri klast. Bes tam tē eefschâ irr Zeitunga par wisseem swarrigeem notiffumeem pasaulê.

Lai labbeem un mahzigeem behrneem katru mehnes arri irr kō lassihht, peemettischu behrnu lappiau ar wahrdu „Behrnu Pastineeks“ lihds ar bil-ditehm.

Kas no manneem pirma gadda mehneschu-raksteem wehl grihb dabhuht pilnigu gadda gabjumu (prohti wissas 12 grabmatas), tam jamaksa diwi rubt., kad weenu exemplaru panemm. Kas wairaf exemplarus panemm, tam jamaksa tâ augscham peeminnehts par to jauno gadda gabjuuu.

Manna adresse schi tâ: Hugo Braunschweig, mahzitajs, Nihgâ, Nikolai-eelâ № 31, sehtnammâ. (Kas pats nahf manni apmekleht un to Nikolai-eelu tuhlin newarr useet, tas lai isjauta to eelu pehz wezzu wahrdu, ko katrs Nihdsineeks pasihst, prohti: Gifont-eelu, jeb wisswairaf Reppeneieelu. Braunschweig.

Andeles-sinnas.

Nihgâ, 25tâ Janwar. (Us behrfes.) Lai gan zella-laits rahdahs labs un lai gan linnu-tirgus naw smahdejas, tomehr mas ween schahs prezes teef peewestas, tapehz kohpmanni weenâ wehl us tahm gaida, ihpafchi us tahm labbatam linnu sortehm. Schodeen maksâja linni par hofs dreiband 39 rub., par balteem 42 rub., par puif 43 rub., par puif balteem 46 rub., par smalkem hofs dreiband 49 un 50 rub., par balteem 52 un 53 rub. par birlawu. Zittas sortes nelahdas netiffa aneletas. Sehjamas linnu-sehttas maksâja 9 rub. 20 flap., puif 9 rub. 50 flap. par muzzu. Par kurfemmes mee-scheem, kas pehzaf weddani, 103 rub. par lastu. Par kurfemmes aushm maksâja 70 un 80 rub. par lastu — us preefschu. Kohpmanni filkes mas pahrdewa, tapehz, ka no keepajas un Wenese-pils pulstu westas us Jelgawu un pa kurfemmes. Schis turpretti itt labbi eet no rohtas un lihds fuggoschanas laitam dauts nepalhts pahri. Maksâja 108 un 96 rub. par lastu.

Us tirgus. Dē pahtriffas prezes nefo dahrgatas nefj arri lehtatas naw palittufahas. Ka lehtatas naw palittufahas, pahr to mums naw brijumms, tadeht, ka tē wissa anele wairaf uskupischu rohtas un pirzejem tâ eet, lâ kad no sohs ausu grandu grihbetu pirki.

Naudas tirgus. Walsis banka billetes maksâja 96 rub. Widsjemes usfallamas fihlu-grahmatas 96¹/₂ rub., neuschallamas 91 rub. kurfemmes usfallamas fihlu-grahmatas 98¹/₂ rub., 5 procentu usdewu billetes no imas leeneschanas 106 rub., no ohtas leeneschanas 105¹/₂ rub. un Nihgas-Dinaburgas dselju-zella atzijas 112¹/₂ rub.

Atbilledams redaktehrs A. Leitan.

No jensures atwehlehts.

Nihgâ, 27. Janwar 1867.

Sluddinaschanas.

No krohna Mangal-muiſchas pagasta-teeſas (Rihgas kreije un Dinamides baſnij-draudſe) teel uſſaulti wiſſi tee, turri tam nomirruſſam ſchi pagasta, Rimuſch-zeema ſaimneelam, Jann e Mikkelſon to parrada jeb kurreem wiſſch buhtu parrada palizzi, la arri tee, kurreem no winna mantahm kaſ irr roſla, lai tee tanni laita no 1 gadda un 6 neddelahm (no appaſſcha rakſiitas deenas ſahloht) pee ſchibſ pagasta-teeſas peeteizahs; pehz ta laita praſſiſchanaſ wairs nepeenems un ar ſhepejeem pehz ſillumeem idarrihs. 2

Mangal-muiſcha tai 16ta Janwar 1867.
[N 16.] Preeſſch. L. Straupe.
Peef. W. Kraſt.
Peef. J. Klaſſon.
Raſtitajſ M. Freymann.

Baltas Seminarä iſmahzihts jaunelis, kaſ arri kreewiſki probt, tohp mellehts. Kaſ to weetu grihb peenemt, taſ lai beſ kawefchanaſ peeteizahs pee Jann-Peebalgas draudſes ſkolmeiſtera

2 jauni zilweſi, kaſ kaleja ammatu grihb eemahzihtes, warr weetu dabbuht pee A. Becker, Pehterburgas-Ahrihgä, beſkerueela Nr. 1. 1

Satowa mahjai, kaſ pee Pehtera baſnijas, wajaga apthritaja, kaſ to darbu grihb uſnemt, lai peeteizahs turpat kantori pee J. S. Satow. 1

Labbi ſaprattigs **dahrſneekſ**, wiſſ-labbal' neprezejees, warr weetu dabbuht uſ ſemehm. Jameldahs Preeſtin-muiſcha pee Ohgres dſelſu-zelka ſtaſiona, jeb Rihgä, Sinder-eela N 17. 1

Jannä muiſcha, Krimmuldes draudſe, ſemju-wabgu taiſitajſ teel mellehts deeneſtä no Surgeem 1867. 2

Blohmas muiſcha, Smilteneſdraudſe, teel no Surgeem 1867 2 krohgi uſ 6 wai 11 gaddeem iſrenteti. Katram krohgam irr laht 21 puhru weetas ſihruma ſemmes, lihdi ar peenahameem dahrſeem, pſawahm un gannibaſ-ſemmi. Geſſch ta weena krohga warr labbu andeſes jeb bohdes-weetu eetaiſht. Klahtakas ſinnas irr pee Blohmas muiſchas waldischanaſ dabbujamaſ. 1

Pahr diwahm maſahm muiſchneeku muiſchahm, kaſ japahtoht, la arri pahr diwahm puſ-muiſchahm, kaſ no 23ſcha April 1867 iſrentejamaſ, beſ klauiſbaſ ſemmes, ſtaidraſas ſinnas iſdohts Zehſis **C. v. Grothuiſ.** 2

Abbaſ taſe puſemuiſchas Wilianze un Klemiſſki Wilnaſ gubernija, Swenzianes aprinki, tai zelkä no Dinaburgas uſ Wilna, 4 werſtes no Igualino dſelſu-zelka ſtaſiona, teel (abbaſ tohpä woi pa weenai) pahrdohſas. Abbu muiſchu ſemmes-leelums irr 259 deſſetineſ aramas ſemmes, pſawu un meſcha, arri weens eſerſ turklahſ peeder. Chtaſ tahm muiſchahm wiſſas irr labbaſ. Pirzeit ſtaidraſas ſinnas pahſ to warr dabbuht Diſna pee apteekera Buſchmanna. 3

Kupjas un ſmaltaſ
kweeſchu kljas
lehti pahrdohd miſtu magaiſhne pee **A. S. Borchart,** netahſ no rahtuſcha.

J. Jakſch un beedra pulkſtern-bohde,

blakkam rahtuſim,
darra ſinnamu ſaweem draugeem uſ ſem-mehm, ka te atkal par jaunu atweſti **S deenu un 24 ſtundu ſeenas-pulkſteni,** ſudraba **zilinder- un enfura-pulkſteni** ar glaſſi, woi karſeli preeſſchä, kaſ irr nahluſchi no Wabzſemmes un Schweizu ſabrikeem un teel pahrdohſti par lehtu tirgu un ar apgalwo-

ſchannu. Katris, kaſ ſeſchas pulkſteni pehet, dabbu drikketu galwoſchanaſ-raſſtu lihdi, kur ceraſſihts taſ nummers un zittadas pulkſtena apſihmeſchanaſ, lai, ja kahdureiſ taſ pulkſtenſ teel ſagts, wiſſch ar to leezibu warr to par ſawu peeder-ramu mantu peeradiht, ja kur tiſtu atkal atraiſts.

Preeſſch ſcheem pulkſteneem arri pee mums irr dabbujamaſ ſelta, ſudraba un jaunſelta **kehdes, garras un ihſas** un ſtarp tahm ſeetahm weena ſorte, kaſ taiſta no ta ta noſauzama **talmi-ſelta,** irr labba, jo ta nemaſ nepaleeg melna. 3

Wiſſeem tai puſſe dſihwodameem laudihm ſinnamu darra, ka pee **Alekſandera ſpittala namma** (Alexanderſhöhe) apteeki eſmu eeriktejiſ tai mahjä blakkam baſnijai, meſcha mallä. 2
Apteekeris **Kieſeritſki.**

Za pirma Kreewu-ſemmes ugguns-grehka ſlahdes apdrohſchinaſchanaſ beedriba,

kaſ dibbiuata 1827ia gaddä
un kam grunts **kaptals tſchetri millioni ſudr. rubku leelſ, lihdi ar labbi leelu leeku kaptalu,**
apdrohſchina wiſſä Kreewu walſte par ugguns-ſlahdi:
Dſihwojamaſ ehlaſ, ſabrikuſ, ſudmallas un zittas ehlaſ, mahjas ſemju muiſchäs, zeemöſ un t. pr.;
wiſſadaſ prezjeſ ſpihkeröſ, pagraboſ, bohdeſ, magaiſhneſ un uſ wallejeem platiſcheem un t. pr.;
mebbeleſ, mahju-leetaſ, ammatneeku darba-rihkuſ un t. pr.;
fugguſ ohſtäſ,
ka arri wiſſadaſ zittadas luſtamaſ un nekuſtamaſ mantas.

Schahſ apdrohſchinaſchanaſ deht te Rihgä jameldahs pee **N. John Haſſerberg,** fungu-eela Nr. 12 tai mahjä, kur ta dſiju bohde

Weens dahrſs ar dehtu iſtabu un dſihwojamaſ mahju irr iſrentejami kahdam dahrſneelam. **ſtaidraſas ſinnas iſdohts Lura** wiſhna pagraba. 2

Meldereem un ſemmes-fohpjejeem

darra ſinnamu, ta pee mannim katru brihdi gatawas linu-ſeſlu tihrumaſ maſchinaſ warr dabbuht, 30 zolleſ plattumä 25 rub. un 38 zolleſ par 30 rub. Plattataſ, la arri ihpaſchi eetaiſtaſ waijag' papreeſſch apſteleht. Tapar linu kullamaſ maſchines ar tſchugguna kulkeem uſ ſeſchadahm wiſhejm, no kurreem weena uſ ritteneem buhweta, ta, la to ar weenu ſirgu warr weſt lue un la to waijag' un tapat ar weenu ſirgu beſ kawefchanaſ maſchini ſtrahdinabt. Pee mannim warr arri dabbuht gattawuſ no weena gabbala taiſtuſ daſchadus blekka putraimu-ſeeuſ, wehtiba 4 rub. Beſ tam eſ eegreeſchu paſſchu ſahgeem jaunuſ un nobenbleteem dſillakuſ jobbuſ par 50 ſap. gabbala. Wiſſas maſchines teel pee mannim papreeſſch noprohwetat. Kaſ wairat gabbaluſ uſ reiſti apſtelle, dabbu lehtat par noſaggiu wehrtibu. 3
Maſchini meſterſ **Blomeriſ, Berrowä.**

Rihgas kreije, Nitareſ baſnij-draudſe, Kaſguſ krohga, appaſſch Annes-muiſchu, eſmu eetaiſtiſ jaunu bohdi, kur warr dabbuht tehu, laſſiju, zulturu, ſahleſ preeſſch pehrmeſchanaſ un wiſſadaſ ſmaltaſ leetaſ, la arri wiſlu, ſeepeſ, ſwezeſ, ſiropu, pihppeſ, zeppureſ, ſahbaſu jobleſ un wiſſadaſ leetaſ, kaſ uſ ſemehm waijadſigaſ, par to paſchu zennu, to pilſſehta maſka. **Jakob Jürgens,** jauuatiſ.

Weena mahja ar 40 puhru-weetahm tihruma ſemmes un pſawn, 6 werſteſ no pilſſehtaſ, teel uſ renti iſdohta, jeb arri pahrdohia. **ſtaidraſas ſinnas iſdohts deeneſt-wibru kantori „Eſſpreſſ.“**

Wiſlat-muiſchä pee Kohtneſſeſ, teel par lehtalo zennu ittin labſ ſtohp- un puddeſalluſ pahrdohſt. Krohſineekeem, kaſ uſ gadu notaiſhtſ, tiſ ihpaſchi pelnaſ daſka wirſu dohta. **N. Dedomdt.** 1

Ahrſemmes **needreſ** preeſſch wehwera ſemehm irr dabbujamaſ Belgawaſ-Ahrihgä pee fuggu buhwmeiſtera **G. Lindner,** N 19. 1